

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Fucata eloquentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

cata id quod erat, vaccam à Jove sibi dono dari postulat; quam cum accepisset, apposuit ei custodem *Argum*, centum oculis præditum; à quo cum molestissimâ custodiâ premeretur, ægrè id ferens Jupiter per Mercurium curavit eum interficiendum. Quod ita contigit:

Centum luminibus cinctum caput *Argus* habebat,
Inde suis vicibus capiebant bina quietem:
Cætera servabant, atque in statione manebant,
Constiterat quocunque loco, spectabat ad Jo.

Hunc igitur custodem decepturus Mercurius, talaria pedibus, capite galerum induit, manum impedit virga, pastoremque habitu simulans, ante se capellas agit in rura, carmenque agreste modulatur. *Argus* captus dulcedine cantûs, incognitum Deum invitat ad secum confidendum in umbra. Mercurius quâ fabulando, quâ canendo jam longè protraxerat diem, & paulatim in somnûm reclinârat *Argum*; sed quia luminibus quibusdam clausis, vigilabant alia, non poterat totum consopire hominem; donec medicatâ virgâ permulsi oculos, eosque lenissimo contactu, penitus occlusit. Sensibus jam omnibus destituito, caput ense falcato demetit. Jacet *Argus* extinctus; cui honorem ut aliquem servaret Juno, oculos exemit, & caudæ pavoninæ inseruit.

Ethica.

I. (a) Relata hæc ad mores fabula docet, neminem adeò oculatum & prudentem esse, cui à Mercurio, id est, homine versuto & eloquente imponi nequeat. Mercurius enim olim eloquentiæ & versutiæ Deus habebatur. Serviebant ei plures ad fallendum *Argum* technæ. Primò, *simulatio*; nam ut dolum tegeret, simplicitatem pastoris præ se tulit, & similitudine habitûs ac fortunæ, sese in amicitiam hominis insinuavit. Deinde adhibuit insidiosam *facundiam*; huic adjunxit illecebrosos *modulos*: virgam præterea soporiferam (scilicet caduceum) quæ varios in usus serviebat; de qua Maro *Æneid.* 4.

----- hac animas ille evocat orco

Pallentes, alias sub tristia Tartara mittit:

Dat somnos, adimitque, & lumina morte resignat,

Illâ fretus agit ventos, & turbida tranat

Nubila.

Quid enim non potest utrâmq; in partem eloquentia, sive verat

I

& sin-

Evocata eloquentia.

& sincera : sive fallax & fucata? salutem affert alijs, perniciem alijs. Hinc illa regnorum, & rerum publicarum commoda, hinc calamitates. *Orator*, Catone teste, est *vir bonus, dicendi peritus*; qualis non fuit Mercurius, mendaciorum Deus. Hunc imitantur sive *Causidici*, qui cum Tullio gloriantur, se Judicibus offudisse tenebras: Sive vafri Principum *Legati*, qui Suadam in ore, Fallaciam in pectore gestant; quorum insigne caduceus est, pacis quidem & amicitiae Symbolum, sed idem dolosa simul est Mercurij virga, serpentibus circumvoluta. Hac illi instructi quid non efficiunt? etiam vigilantissimos oculos fascinant, & tenebris obducunt. Neque verò simul omne lumen auferunt; aliud post aliud claudunt, donec praesenti; sed improvise exitio male cautos involvant. Vitasset periculum Argus, si auribus suis imperasset; ubi primum cantu se capi sensit, & paulatim soporem oculis obrepere, debuit insidias advertere. Atque hic Argus *pastorem* agebat, quo nomine populorum quoque Rectores appellantur, quos saepius prodidit & perdidit Mercurialis haec tam lingua, quam fistula. Et utinam cum Politica profana, non etiam sacra everteretur; sensit Europa ruinam, quam blanda Heresis verborum lenocinijs invexit, primò majora capita obtenebravit, postea vulgi oculos excæcavit, ut de Provincia non una cani posset illud Poëta:

Arge jaces, quòdque in tot lumina lumen habebas,
Extinctum est, centùmque oculos nox occupat una.

Opus igitur est vigilantia adversum fucatas & dolosas blandientium linguas. Incendium suum cui debet Troia, nisi compositis Sinon's perfidi fraudibus? De quo *Æneid.* 2.

Talibus insidijs, perjuriq; arte Sinon's
Credita res: captique dolis, lacrimisque coactis,
Quos neque Tydides, nec Larissæus Achilles,
Non anni domuere decem, non mille carinæ.

Unus homo Phrygiam exoculavit, quia Troianorum nemo vigilabat. Hinc Græci

Invadunt urbem vino, somnòque sepultam

Neque frustra Poëta in galea Palladis gallum gallinaceum praefixerunt; docere namque volebant, viro sapienti (qui per Palladem designatur) vigilandum esse. Eustathius *Iliad.* 2. memorat Argum quendam Peloponnesi regem, quod sapientia excelleret, *πανόπτην* appellatum, hoc est, *omnia videntem*, totòque oculo corpore; quod sibi dictum putent

tent Principes ac magistratus, quibus maxima opus est vigilantia & circumspicione. Neque verò insidia tantum hostium, sed etiam blandimenta adulatorum timenda sunt illis. Mercurij virga erat auro incrustata; cujus oculos non perfringeret? erat pariter serpentibus cincta, Martiale teste, lib. 7.

Aurea cui torto virga dracone viret.

Quis non timeret, & caveret? ubi draco, ibi venenum, ubi aurum, ibi exitium. Hic fulgor quot excœcat, & subvertit! pro speculo caute læ, serviat nimum securis, Turni clypeus, de quo Æneid. 7.

At lævem clypeum sublatis cornibus Jo

Auro insignibat, jam fetis obsita, jam bos:

Argumentum ingens, & Custos Virginis Argus.

II. (b) Alterum hic documentum præbetur, Custodia filiarum sollicita. Mercurius non minus nequiter, quam crudeliter Jovis lenonem egit, & puellam sopito primùm Argo, deinde occiso subduxit. Idem nimis quam sæpe incuriosis parentibus accidit, quorum filias male custoditas seducunt, ac corrumpunt lascivi juvenuli. Juxta Hugonem Cardinalem in Cant. 2. Virginitas est lilium inter spinas, hoc est, inter procos; plerumque vulneratur. Quare? quia deest custodientium oculus. Plutarchus tradit statuam Veneris cum testudine seu cochlea sub pedibus, fuisse effectam à Phidia, ut nôrint filia, domus sibi custodiam curæ ac cordi esse debere.

Idem Palladis simulacro Draconem apposuit, quem pedibus Dea comprimeret, quò significaret, virgines pervigili cura continendas esse. Sanè draco ab acutissimo visu nomen habet, παρὰ τὴν δέξαστασ acute videre. Quò spectat etymon nominis παρδένος, quod Grammatici deflectunt à παρδένον τῆ μητρί, quòd virgo apud matrem manere debeat. Monet Siracides c. 42. *Super filiam luxuriosam firma custodiam, ne quando faciat te venire in opprobrium* Et ibidem: *Filia, patris abscondita est vigilia, & sollicitudo ejus aufert somnum.* In quæ verba Cornelius: *Filia patri suo affert occultam vigiliam; hoc est, oportet patrem vigilare in statum & mores filia, & perpetem sollicitudinem habere, ne filia à quopiam juvene decipiat, & in flore juventæ flaccescat.* Nota est enim sexus hujus levitas, infirmitas, inconstantia. Triti versiculi:

Quid levius vento? fulmen. Quid fulmine? fama,

Quid fama? mulier. Quid muliere? nihil.

Sunt enim multi Pharaones, Sichemi, Thesci, Parides, Jafones,

I 2

plu-

(b) Puellarum custodia.